

آیین دادرسی افتراقی در جرائم زیست محیطی

نویسنده:

فاطمه مهرابی

www.ketab.ir

آقاچی

سرشناسه	: مهرابی، فاطمه، ۱۳۵۵-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: آیین دادرسی افتراقی در جرایم زیست محیطی / نویسنده فاطمه مهرابی.
مشخصات نشر	: تهران: آفتاب گیتی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۲۳۷-۶ ریا ۱۶۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۶ - ۱۹۶.
موضوع	: جرایم زیست محیطی -- قوانین و مقررات -- ایران Offenses against the environment -- Law and legislation -- Iran حقوق محیط زیست -- ایران Environmental law -- Iran
رده بندی کنگره	: KMH۳۱۲۷
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۴۶/۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۰۶۵۷۸۵
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

www.ketab.ir
آفتاب گیتی

عنوان: آیین دادرسی افتراقی در جرایم زیست محیطی
مؤلف: فاطمه مهرابی
صفحه آرای و تنظیم: سیده مریم طباطبایی
نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
چاپ: فدک
قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۲۳۷-۶

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران میدان انقلاب ضلع جنوب شرقی - نیش خیابان ۱۲ فروردین - ساختمان

ولیعصر - پلاک ۱۳۱۴ - طبقه دوم واحد ۷

۰۲۱۶۶۹۶۹۸۳۷ - ۰۹۱۲۳۳۴۲۳۶۲ : همراه و پخش www.aftabegiti.com نشر و

۹	فصل اول حفاظت از محیط زیست
۲۲	فصل دوم
۲۲	مفهوم محیط زیست
۲۳	مقدمه
۲۴	مبحث اول: مفهوم، انواع و جایگاه محیط زیست در نظام حقوقی
۲۶	گفتار اول: مفهوم محیط زیست و انواع آن
۲۶	بند اول: تعریف محیط زیست
۲۶	الف- تعریف لغوی محیط زیست
۲۷	ب- تعریف اصطلاحی محیط زیست
۳۰	بند دوم: انواع محیط زیست
۳۰	الف- محیط طبیعی
۳۲	ب- محیط مصنوعی
۳۳	ج- محیط اجتماعی
۳۵	بند سوم: حقوق محیط زیست در ایران و اسناد بین‌المللی
۴۳	ب- حقوق محیط زیست در اسناد بین‌المللی
۵۲	رفتار دوم: جرایم زیست محیطی
۵۴	بند اول: تعریف جرایم زیست محیطی
۵۵	بند دوم: انواع جرایم زیست محیطی
۵۷	ج- جرایم زیست محیطی مشترک
۵۸	بند سوم: جرایم علیه محیط زیست در ایران و اسناد بین‌المللی
۶۶	مبحث دوم: اهمیت محیط زیست از منظر آموزه های گوناگون
۶۷	گفتار اول: در دیدگاه حکمت متعالیه و دین اسلام
۹۷	گفتار دوم: دیدگاه فلاسفه و ادیان غیراسلامی
۱۰۶	فصل سوم مبانی و ویژگی های افتراقی شدن
۱۰۶	دادرسی جرائم زیست محیطی
۱۰۷	مبحث اول: مبانی افتراقی شدن دادرسی جرائم زیست محیطی

۱۰۹	گفتار اول: مبانی فقهی دادرسی افتراقی به جرائم زیست محیطی
۱۱۰	بند اول: قاعده لاضرر
۱۱۳	بند دوم: قاعده رجوع به خبره
۱۱۷	گفتار دوم: مبانی حقوقی دادرسی افتراقی جرائم زیست محیطی
۱۲۴	بند دوم: پایه های تقنینی
۱۲۸	مبحث دوم: ویژگی های افتراقی بودن دادرسی جرائم زیست محیطی
۱۳۷	مبحث سوم: رویکردهای رسیدگی افتراقی به جرائم زیست محیطی
۱۴۰	گفتار دوم: رویکرد حمایتی
۱۴۴	بند اول: احتمال کشف جرم
۱۴۷	فصل چهارم قانون گذاری ماهوی و شکلی افتراقی در قبال جرائم زیست محیطی
۱۴۷	مبحث اول: قانون گذاری ماهوی افتراقی در قبال جرائم زیست محیطی
۱۴۸	گفتار اول: جرم انگاری
۱۵۰	بند اول: ضوابط جرم انگاری در حوزه جرائم زیست محیطی
۱۵۱	۱- اصل ضرر
۱۵۲	۲- اصل نظم
۱۵۴	گفتار اول: دستور موقت
۱۵۵	گفتار دوم: برگرداندن وضع به ماسبق
۱۵۷	گفتار سوم: جبران خسارت از راه پرداخت معادل
۱۵۸	گفتار چهارم: الزام به پرداخت ضرر و زیان
۱۵۹	مبحث سوم: ساز و کارهای تأمین جبران خسارت
۱۶۰	گفتار دوم: بیمه اجباری مسئولیت
۱۶۱	گفتار سوم: صندوق تأمین خسارت بدنی
۱۶۵	بند دوم: برقراری عدالت توزیعی
۱۶۹	فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادها
۱۷۰	نتیجه گیری

چکیده

جرائم زیست محیطی از مباحث مهم قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ می باشد. بحث محیط زیست و مسائل زیست محیطی ارتباط مستقیم با حیات و زندگی جمعی انسان دارد؛ زیرا هر نوع عارضه و اثر منفی بر محیط زیست، اثر زیانبار بر حیات انسانی دارد. هدف این تحقیق، بررسی آیین دادرسی افتراقی در جرائم زیست محیطی در حقوق ایران می باشد. روش این تحقیق توصیفی - تحلیلی و شیوه گردآوری اطلاعات اسنادی - کتابخانه ای می باشد. نتایج این پژوهش نشان داد حرمت آلوده کردن هوا، آب، خاک و از بین بردن گونه های مختلف گیاهی و جانوری نتیجه ای است که از بررسی متون روایی حاصل می گردد. خصیصه های بزه کاران جرائم سبز و حمایت از بزه دیدگان سبز نیز از بنیان های جرم شناسانه افتراقی سازی رسیدگی ها در این حوزه است. بزه دیده سبز که همان طبیعت و سپس انسان ها هستند، اقتضای آن را دارند که اجازه ندهند مجرمانی که دست به اقدام تروریستی علیه محیط زیست می زنند و یا نوعی سازمان یافتگی در درون آن ها مشاهده می شود، به راحتی از چنگال قانون فرار کنند. افتراقی سازی با پیش بینی ضابطین تخصصی و متعدد و دادرها و دادگاه های تخصصی در خصوص جرائم زیست محیطی و دادرها و دادگاه های اختصاصی برای تروریسم زیست محیطی،

این مهم را امری دست یافتنی می نماید. در حال در نظام حقوقی ما، جلوه های از افتراقی سازی در خصوص رسیدگی به جرائم سبز در قالب دادسرای تخصصی جرائم زیست محیطی مشاهده می شود اما از جهت اینکه هنوز هم تروریسم زیست محیطی در نظام حقوقی ما به صورت مستقل جرم انگاری نشده تا دادرسی آن نیز اختصاصی شود و مقررات ویژه ای را به خود بگیرد، در نظام تقنینی ما، ضعف جدی مشاهده می شود. با توجه به ادله ی شرعی مزبور هر گونه تخریب محیط زیست، اعم از: اتلاف، افساد و اسراف منابع حیاتی محیط زیست مانند آب، هوا، خاک، جنگل و مرتع و ذخایر انرژی متعلق نهی شرعی حرمت بوده و علاوه بر آن از باب تضييع حقوق سایرین موجب ضمان نیز می باشد و این نهی از ادله فقهی زیادی همچون آیات قرآن، روایت ها، قاعده اتلاف، قاعده لاضرر، دلیل عقلی، سیره عقلا و ... به دست آمده و انسان مکلف به حفظ محیط زیست و تأمین سلامت آن است.